

A. ΠΟΥΛΙΑΝΟΣ

Η Χαλκιδική χώρος ανθρωποποίησης

Τα τελευταία 15 περίπου χρόνια μελετούμε ευρήματα και έξω του Σπηλαίου Πετραλώνων, δημι. π.χ. στη Νέα Τρίγλια, Σιθωνία κ.ά. (Πουλιανού, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982), σ' αναζήτηση των προγόνων των Αρχανθρώπων. Λείφανα ανθρωποπιθήκων έχουν παρατηρηθεί κυρίως στη θέση Μικράλωνα της Τρίλλιας. Η Πανίδα που έχουμε περιγράφει από τη θέση αυτή ανήκει γεωλογικά στο Ανώτερο Μεικαλίνο, και με βάση τις Παλαιομαγνητικές Μετρήσεις έχουμε μιά πιθ ακριβή χρονολόγηση 9-12 ειατομ. ετών. Αυτή είναι η πρώτη ένδειξη που έχουμε ως τώρα διεθνώς, πώς το Ανθρώπινο Γένος έχει τόσο βαθειά τις ρίζες του σ' αυτή την περίοδο του Μεικαλίνου στους λόγγους και τα φαράγγια της Χαλκιδικής. Παράλληλα έχουν βρεθεί λίθινα εργαλεία του τέλους της Μεικαλινικής και αρχή της Πλειομαίνικής περιόδων, τόσο στις παραπάνω θέσεις όσο και στην περιοχή της Κρήνης.

Τα νέα στοιχεία επιτρέπουν να υποθέσουμε πλήρη εξέλιξη των Ηρωτευόντων στον ελλαδικό χώρο και ιδιαίτερα στη Χαλκιδική.

Ν. ΠΟΥΛΙΑΝΟΣ

Συνθήκες διαβίωσης των αρχανθρώπων στη Χαλκιδική.

Οι Αρχάνθρωποι της Χαλκιδικής είναι κυρίως γνωστοί από το περίφημο Σπήλαιο των Μετραλώνων, χάρη στις ανασκαφικές έρευνες και μελέτες που κάνει τα τελευταία 20 χρόνια η Ανθρωπολογική Εταιρεία Ελλάδος. Οι ανασκαφές αυτές μας απέφεραν αρκετά στοιχεία, τέτοια που να μπορούμε να αναπλάσουμε, σε μεγάλο βαθμό, τις συνθήκες ζωής των πολύ μακρινών προγόνων των αυτοχθόνων κατοίκων της Χαλκιδικής. Κύρια απασχόληση των αρχανθρώπων ήταν το κυνήγι στη γύρω περιοχή, και η κατασκευή λίθινων και οστεΐνων εργαλείων που αποτελούσαν το βασικό τεχνικό εξοπλισμό και μαζί με τη φωτιά τα ιύρια μέσα επιβίωσης. Απ' άκρη σ' άκρη σ' δλη τη Χαλκιδική βρέθηκαν λίθινα εργαλεία της ζωής, αλλά και παλαιότερης εποχής του ήδη γνωστού παγκοσμίου "Πετραλώνειου Πολιτισμού" (Α.Ν.Πουλιανός, 1977), που μαρτυρούν για την εξέλιξη και την εξάπλωση των αρχανθρώπων. Στις ανασκαφές των Ιεημάτων του Σπηλαίου έχουν βρεθεί τ' απομεινάρια τροφής τους, από μικρά έως μεγάλα ζώα της σαβάννας (λαγοί, χελώνες, αγριότραγοι, ελάφια, ρινόκεροι, ελέφαντες κ.ά.). Από τα δέρματα ζώων έφιαχναν προβίες που χρησιμοποιούσαν για μεγαλείτερη ζέστη και άνεση, όταν οι Παγετώνες της Κ. Ευρώπης το κλίμα της Χαλκιδικής για πολλές χιλιετηρίδες. Η έρευνά μας σήμερα στρέφεται τόσο στο Σπήλαιο όσο και στη γύρω περιοχή της Χαλκιδικής για να εμπλουτιστούν οι γνώσεις μας για τους Αρχανθρώπους και για τους προγόνους τους.

I.Λ.Ε.Χ.

I.Μ.Χ.Α.

ΠΡΩΤΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ή ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

7-9 Δεκεμβρίου

1984

Φ. ΠΕΤΣΑΣ

Παρατηρήσεις
σε αδημοσίευτα αρχαιολογικά ευρήματα
της Χαλκιδικής

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Θεσσαλονίκης στα πρώτα χρόνια της δικτατορίας (1967-1968), με Έφορο τότε τον Φ. Πέτσα και Επιμελητή τον Γ. Δεσπούνη, συνέχισε τις συστηματικές προανασκαφικές έρευνες και τις περιορισμένες ανασκαφές στη Χαλκιδική. Συμβάδιζαν με την κατασκευή του Μουσείου Πολυγύρου. Άλλα η δυσμενής μετάθεση του Εφόρου στην Πάτρα, την Άνοιξη του 1969 διέκοψε ανέλπιστα το ερευνητικό και οργανωτικό έργο και δυσχέρανε τη μελέτη και δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έως τότε έρευνας. Στα άδημοσίευτα αρχαιολογικά ευρήματα αυτής της περιόδου θα γίνουν τώρα νέες παρατηρήσεις. Τα ποικίλα και σπουδαία ευρήματα, από τόπους της Χαλκιδικής, θα παρουσιασθούν με τη βοήθεια πολλών εγχρώμων διαφανειών.